

Byla C-205/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. kovo 31 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgarija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. kovo 31 d.

Pareiškėjas:

Ministerstvo na vatreshnite raboti, Glavna direktsia za borba s organiziranata prestapnost (Vidaus reikalų ministerija, Kovos su organizuotu nusikalstamumu generalinė direkcija)

Kaltinamoji:

B. C.

Pagrindinės bylos dalykas

Priverstinis kriminalistinis asmenų, kaltinamų tyčine viešojo kaltinimo veika, t. y. jų biometrinių ir genetinių duomenų, registravimas policijoje.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą teikiamas pagal SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktą.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Direktyvos 2016/680 10 straipsnis veiksmingai perkeltas į nacionalinę teisę, kai nacionaliniame įstatyme, t. y. *Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti* (Vidaus reikalų ministerijos įstatymas) 25 straipsnio 3 dalyje ir 25a straipsnyje, remiamasi panašia Reglamento 2016/679 9 straipsnio nuostata?

2. Ar įvykdytas Direktyvos 2016/680 10 straipsnio a punkte, aiškinamame kartu su Chartijos 52 straipsniu bei 3 ir 8 straipsniais, nustatytas reikalavimas, kad asmens neliečiamybės ir asmens duomenų apsaugos apribojimas turi būti numatytas įstatymo, kai taikomos viena kitai prieštaraujančios nacionalinės teisės nuostatos, susijusios su genetinių ir biometrinių duomenų tvarkymo registravimo policijoje tikslais leistinumu?

3. Ar su Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punktu, aiškinamu kartu su Chartijos 48 straipsniu, yra suderinamas nacionalinis įstatymas, t. y. Vidaus reikalų ministerijos įstatymo 68 straipsnio 4 dalis, pagal kurią teismui numatyta pareiga nurodyti priverstinai surinkti asmens duomenis (padaryti fotoportretą bei paimti pirštų atspaudus ir mėginį DNR profiliui sukurti), kai asmuo, kaltinamas tyčine viešojo kaltinimo veika, nesutinka savanoriškai dalyvauti surenkant šiuos asmens duomenis, ir teismas negali įvertinti, ar yra rimtų priežasčių manyti, kad tas asmuo padarė nusikalstamą veiką, kuria yra kaltinamas?

4. Ar su Direktyvos 2016/680 10 straipsniu, 4 straipsnio 1 dalies a ir c punktais bei 8 straipsnio 1 ir 2 dalimis yra suderinamas nacionalinis įstatymas, t. y. Vidaus reikalų ministerijos įstatymo 68 straipsnio 1–3 dalys, kuriame kaip bendroji taisyklė numatyta padaryti visų asmenų, kaltinamų tyčine viešojo kaltinimo veika, fotoportretus bei paimti jų pirštų atspaudus ir mėginius DNR profiliui sukurti?

Europos Sąjungos teisės nuostatos ir jurisprudencija

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 202, 2016, p. 389; toliau – Chartija)

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016, p. 1; toliau – Reglamentas 2016/679)

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo [kuria] panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016, p. 89; toliau – Direktyva 2016/680)

Nacionalinės teisės nuostatos

Nakazatelen kodeks (Baudžiamasis kodeksas, toliau – NK)

Nakazateleno-protsesualen kodeks (Baudžiamojo proceso kodeksas, toliau – NPK)

Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti (Vidaus reikalų ministerijos įstatymas, toliau – ZMVR)

Zakon za balgarskite lichni dokumenti (Bulgarijos asmens tapatybės dokumentų įstatymas, toliau – ZBLD)

Zakon za zashtita na lichnite danni (Duomenų apsaugos įstatymas, toliau – ZZLD)

Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia (Nutarimas dėl registravimo policijoje vykdymo tvarkos, toliau – NRISPR)

Faktinių aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 2021 m. kovo 24 d. Vidaus reikalų ministerijos Kovos su organizuotu nusikalstamumu generalinės direkcijos direktoriaus pavaduotojas prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui pateikė prašymą pagal ZMVR 68 straipsnio 5 dalį ir NRISPR 11 straipsnio 4 dalį. Prašymo dalykas – priverstinis kaltinamosios B. C. registravimo policijoje vykdymas.
- 2 Šiuo metu vyksta baudžiamasis procesas, susijęs su dviejų prekybos bendrovių vengimu nustatyti ir vykdyti mokesčio prievolės pagal *Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost* (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas) – tai yra nusikalstama veika pagal NK 255 straipsnį.
- 3 2021 m. kovo 1 d. [tyrimo institucijos] nurodymu B. C. buvo pareikštas oficialus kaltinimas. Jos elgesys buvo įvertintas kaip priklausymas nusikalstamam susivienijimui kartu su dar trimis asmenimis, siekiant praturtėjimo tikslu tarpusavyje suderinus šalyje daryti nusikalstamas veikas pagal NK 255 straipsnį – tai buvo kvalifikuota pagal NK 321 straipsnio 3 dalies antro atvejo 2 punktą, aiškinamą kartu su 321 straipsnio 2 dalimi. Su šiuo nurodymu kaltinamoji buvo supažindinta 2021 m. kovo 15 d. B. C. gynėsi pati, advokatas jai neatstovavo.
- 4 Iškart po oficialaus kaltinimo pareiškimo kaltinamosios buvo paprašyta dalyvauti vykdant registravimą policijoje, t. y. leisti paimti pirštų atspaudus, nufotografuoti ir paimti mėginį DNR profiliui sukurti. Kaltinamoji nesutiko, todėl ji tą pačią dieną, 2021 m. kovo 15 d., užpildė pareiškimo formą, kurioje nurodė, kad buvo informuota apie teisinio jos registravimo policijoje vykdymo pagrindo pagal ZMVR buvimą. Šioje formoje kaltinamoji oficialiai pareiškė nesutinkanti, kad būtų paimti jos pirštų atspaudai, kad ji būtų nufotografuota ir kad būtų paimtas mėginys jos DNR profiliui sukurti. Savo nesutikimo motyvų kaltinamoji nepateikė.
- 5 Policijos tarnyba neatliko nurodytų kaltinamosios registravimo policijoje veiksmų ir kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančią teisimą.

- 6 Prašyme nurodomas vykstantis baudžiamasis procesas; tvirtinama, kad yra pakankamai kaltinamųjų, įskaitant B. C., kaltės įrodymų; nurodoma, kad jai pareikštas oficialus kaltinimas padarius nusikalstamą veiką pagal NK 321 straipsnio 3 dalies antro atvejo 2 punktą, aiškinamą kartu su 321 straipsnio 2 dalimi, ir kad ji neleido paimti jos pirštų atspaudų, jos nufotografuoti ir paimti mėginio jos DNR profiliui sukurti; nurodomi teisės aktai (ZMVR 68 straipsnio 1 dalis ir NRISPR 11 straipsnio 4 dalis); prašoma nurodyti priverstinai atlikti šiuos veiksmus (paimti pirštų atspaudus, padaryti fotoportretą ir paimti mėginį DNR profiliui sukurti) B. C. Atžvilgiu.
- 7 Prie prašymo pridėti šie dokumentai: nurodymo, kuriuo B. C. pareikštas oficialus kaltinimas, fotokopija ir pareiškimo, kuriame B. C. nesutinka, kad būtų paimti jos pirštų atspaudai, kad ji būtų nufotografuota ir kad būtų paimtas mėginys jos DNR profiliui sukurti, fotokopija. Kitų bylos dokumentų prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui pateikta nebuvo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

Dėl pirmojo klausimo

- 8 Pirmasis klausimas keliamas dėl to, ar remiantis nacionalinio įstatymo formulavimo būdu galima daryti Sąjungos teisėje įtvirtintus kriterijus atitinkančią išvadą, kad pagal nacionalinį įstatymą iš esmės leidžiama tvarkyti genetinius ir biometrinius duomenis policijos reikmėms. Šios abejonės grindžiamos nacionalinio teisės aktų leidėjo sprendimu ZMVR 25 straipsnio 3 dalyje ir 25a straipsnyje remtis Reglamentu 2016/679, o ne Direktyva 2016/680.
- 9 Pagal Reglamento 2016/679 2 straipsnio 2 dalies d punktą šis reglamentas netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai duomenis tvarko kompetentingos valdžios institucijos nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas tikslais.
- 10 Pagal Direktyvos 2016/680 1 straipsnio 1 dalį šia direktyva siekiama nustatyti taisykles, susijusias su fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais. Taigi iš tikrųjų teisėkūros procedūra priimtas aktas, kurį reikėjo ZMVR 22 straipsnio 3 dalimi ir 25a straipsniu perkelti į nacionalinę teisę, yra Direktyva 2016/680, o ne Reglamentas 2016/679.
- 11 Pagal Reglamento 2016/679 9 straipsnio 1 dalį aiškiai draudžiama tvarkyti genetinius ir biometrinius duomenis, siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, o 2 dalyje nustatytos tam tikros išimtys, tarp kurių kovos su nusikalstamumu nėra (pagal 2 straipsnio 2 dalies d punktą reglamentas aiškiai netaikomas šioje srityje).
- 12 Pagal Direktyvos 2016/680 10 straipsnį vėlgi tvarkyti genetinius ir biometrinius duomenis aiškiai leidžiama įvykdžius tam tikras sąlygas.

- 13 Tiek, kiek ZMVR 25 straipsnio 3 dalimi ir 25a straipsniu siekiama leisti, o ne uždrausti tvarkyti šiuos duomenis, tai taip pat yra argumentas, patvirtinantis išvadą, kad teisėkūros procedūra priimtas aktas, kurį reikėjo ZMVR 22 straipsnio 3 dalimi ir 25a straipsniu perkelti į nacionalinę teisę, yra Direktyva 2016/680, o ne Reglamentas 2016/679.
- 14 Pagal ZMVR 25a straipsnį tvarkyti biometrinius ir genetinius duomenis leidžiama tik laikantis Reglamento 2016/679 9 straipsnyje arba ZZLD 51 straipsnyje nustatytų reikalavimų.
- 15 Kartu, remiantis 2 straipsnio 2 dalies d punktu, visas reglamentas netaikomas patraukimo baudžiamojon atsakomybėn atvejais. Neatsižvelgiant į tai, reglamento 9 straipsniu aiškiai draudžiama tvarkyti genetinius ir biometrinius duomenis; 2 dalyje numatytos išimtys nėra susijusios su registravimu policijoje.
- 16 Be to, vien ZZLD 51 straipsnis negali būti genetinių ir biometrinių duomenų tvarkymo leistinumą pagrindas. Juos tvarkyti, jei tai leidžiama pagal šią nuostatą, galima tik tuomet, kai toks leistinumą numatytas nacionalinėje arba Sąjungos teisėje.
- 17 Dėl klausimo, ar leistinumą numatytas nacionalinėje teisėje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turi palyginti ZMVR 25a ir 68 straipsnius. Tam teismas iš pradžių turi nustatyti tikslią ZMVR 25a straipsnio reikšmę, visų pirma tai, ar galima preziumuoti, kad juo į nacionalinę teisę perkeltas ne Reglamentas 2016/679, kaip aiškiai nurodyta, o Direktyva 2016/680, kaip iš tikrųjų turėtų būti.
- 18 Į klausimą, ar leistinumą numatytas Sąjungos teisėje, atsižvelgiant į Direktyvos 2016/680 10 straipsnio nuostatą neabejotinai reikia atsakyti teigiamai; vis dėlto ši nuostata nėra tiesioginio veikimo, o turi būti perkelta į nacionalinę teisę. Todėl vėlgi kyla klausimas, ar negalima preziumuoti, kad ZMVR 25 straipsnio 3 dalimi ir 25a straipsniu ji buvo veiksmingai perkelta į nacionalinę teisę.
- 19 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui reikalingi Teisingumo Teismo išaiškinimai, kokią teisinę reikšmę turi tai, kad perkėlimo į nacionalinę teisę įstatyme neteisingai nurodytas Sąjungos teisės aktas. Kitaip tariant: ar dėl to, kad nacionaliniame įstatyme remiamasi Reglamento 2016/679 9 straipsniu, kuris netaikytinas registravimui policijoje ir pagal kurį draudžiama tvarkyti genetinius ir biometrinius duomenis patraukimo baudžiamojon atsakomybėn tikslais, galima daryti išvadą, jog toks tvarkymas vis dėlto yra leidžiamas tiek, kiek jis yra aiškiai leidžiamas pagal kitą teisėkūros procedūra priimtą Sąjungos teisės aktą, konkrečiai Direktyvos 2016/680 10 straipsnį, nors ši teisės nuostata nacionaliniame įstatyme nenurodyta?
- 20 Reikia atsižvelgti į tai, kad direktyvos 10 straipsnis netaikomas tiesiogiai tiek, kiek ši teisės nuostata susijusi su fiziniais asmenimis. Ji turi būti įstatymu perkelta į nacionalinę teisę. Ar galima preziumuoti, kad teisės nuostata, kaip reikalaujama,

perkelta į nacionalinę teisę, kai atitinkamame nacionaliniame įstatyme remiamasi Reglamento 2016/679 9 straipsniu, o ne Direktyvos 2016/680 10 straipsniu?

- 21 Reikia pažymėti, kad neabejotinai Bulgarijos teisės aktų leidėjo valia yra paisyti Sąjungos teisės. Šiuo aspektu tai yra atsitiktinė klaida. Iš tikrųjų turinio atžvilgiu perkeltos nuostatos formuluotė atitinka Direktyvos 2016/680 10 straipsnį (arba bent jau turėtų jį atitikti – tai yra trečiojo ir ketvirtojo klausimų dalykas), nors ši nuostata nėra aiškiai nurodyta. Ar galima atsižvelgiant į šį turinį ir nepaisant, kad remiamasi Reglamento 2016/679 9 straipsniu, vis dėlto preziumuoti, jog Direktyvos 2016/680 10 straipsnis buvo veiksmingai perkeltas į nacionalinę teisę?

Dėl antrojo klausimo

- 22 Antrasis klausimas yra glaudžiai susijęs su pirmuoju klausimu. Kitaip tariant, net jei nacionalinis teismas, remdamasis Teisingumo Teismo išaiškinimais dėl pirmojo klausimo, ZMVR 25 straipsnio 3 dalį ir 25a straipsnį aiškintų taip, kad jis preziumuotų, jog Direktyvos 2016/680 10 straipsnis buvo tinkamai perkeltas į nacionalinę teisę ir yra veiksmingas genetinių ir biometrinių duomenų tvarkymo pagrindas pagal nacionalinę teisę, kyla klausimas, ar tai atitinka Direktyvos 2016/680 10 straipsnio a punkte nustatytą reikalavimą, kad toks tvarkymas turi būti leidžiamas pagal valstybės narės teisę.
- 23 Pagal Direktyvos 2016/680 3 straipsnio 1 [punktą] tam tikro fizinio asmens fizinės ir genetinės tapatybės duomenys yra asmens duomenys. Pagal Direktyvos 2016/680 3 straipsnio 2 [punktą] duomenų tvarkymas apima ir jų rinkimą. Taigi darant fotoportretą, imant pirštų atspaudus ir DNR mėginį tvarkomi fizinio asmens duomenys.
- 24 Pagal Direktyvos 2016/680 10 straipsnį speciali apsauga nustatoma duomenų, kurie gaunami darant fotoportretą bei imant pirštų atspaudus ir DNR mėginį, t. y. „genetinių duomenų, biometrinių duomenų“, kategorijai. Šios specialios apsaugos aspektai yra keli, pagal a punktą vienas iš jų yra tai, kad [duomenis tvarkyti] „leidžiama pagal <...> valstybės narės teisę“.
- 25 Jau vien ypač jautrių asmens duomenų, kaip antai nurodytųjų Direktyvos 2016/680 10 straipsnyje, tvarkymo pobūdis yra intervencija į fizinio asmens teisių sferą, t. y. jo asmens neliečiamybės pažeidimas pagal Chartijos 3 straipsnį. Todėl priverstinis fotoportretų darymas, pirštų atspaudų ir DNR mėginių ėmimas pažeidžia Chartijos 3 straipsnį. Teisė į asmens duomenų apsaugą saugoma Chartijos 8 straipsniu. Šios Chartijos 3 ir 8 straipsniuose įtvirtintos teisės gali būti apribojamos tik Chartijos 52 straipsnyje nustatytais sąlygomis (Direktyvos 2016/680 104 konstatuojamoji dalis) ir laikantis tam tikrų reikalavimų. Vienas iš jų – [apribojimas] turi būti numatytas įstatymo.
- 26 Taigi ir pagal Direktyvos 2016/680 10 straipsnio a punktą, ir pagal Chartijos 52 straipsnį nustatytas reikalavimas, kad biometrinių ir genetinių duomenų rinkimas turi būti numatytas įstatymo. Preziumuojama, kad yra galiojantis ir aiškiai suformuluotas nacionalinis įstatymas. Kyla klausimas, ar šis reikalavimas

įvykdytas, kai yra priešara tarp ZMVR 25a straipsnio, kuriuo tiek, kiek jame remiamasi Reglamento 2016/679 9 straipsniu, – bent jau iš pirmo atžvilgio atrodo – rinkti biometrinius ir genetinius duomenis draudžiama, ir ZMVR 68 straipsnio, kuriuo rinkti biometrinius ir genetinius duomenis neabejotinai leidžiama.

- 27 Žvelgiant šiuo aspektu, net jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas remdamasis tikslinamuoju aiškinimu laikytųsi nuomonės, kad priešarą nacionalinės teisės aktuose galima pašalinti padarant išvadą, jog pagal nacionalinę teisę leidžiama tvarkyti biometrinius ir genetinius duomenis registravimo policijoje tikslais, neabejotinai tai niekaip nepakeistų fakto, kad ši išvada kyla ne iš aiškios ir tikslios teisės nuostatos, o iš sudėtingo tikslinamojo aiškinimo, kuris pasiektas pateikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Ar šis nacionalinės teisės neaiškumas atitinka Chartijos 52 straipsnyje nustatytą reikalavimą, kad Chartijos 3 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių apribojimas turi būti numatytas įstatymo?

Dėl trečiojo klausimo

- 28 Pagal Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punktą kovos su nusikalstamumu tikslais gali būti tvarkomi asmenų, kurių atžvilgiu yra rimtų priežasčių manyti, kad jie padarė nusikalstamą veiką, asmens duomenys. 31 konstatuojamosios dalies trečiame sakinyje nustatyta, kad asmenų, kurie įtariami padarę nusikalstamą veiką, tačiau nenuteisti, asmens duomenų tvarkymas neturėtų kliudyti taikyti nekaltumo prezumpciją. Taigi taikomas Chartijos 48 straipsnis, pagal kurį kiekvienas kaltinamas padaręs nusikaltimą asmuo laikomas nekaltu, kol jo kaltė neįrodyta pagal įstatymą.
- 29 Kartu nacionaliniame įstatyme, t. y. ZMVR 68 straipsnyje, nenumatyta, kad teismas kaip nors patikrintų, ar yra tokių rimtų priežasčių. Priešingai, pakanka, kad prokuroras arba kita teisėsaugos institucija asmeniui pareiškė oficialų kaltinimą.
- 30 Nacionaliniame įstatyme dėl oficialaus kaltinimo pareiškimo asmeniui, t. y. NPK 219 straipsnio 1 dalyje, nustatyta, kad būtina surinkti „pakankamai tam tikro asmens kaltės įrodymų“. Negalima tvirtai teigti, kad kriterijus „yra pakankamai įrodymų“ pagal NPK 219 straipsnio 1 dalį atitinka kriterijų „yra rimtų priežasčių manyti, kad jie padarė nusikalstamą veiką“ pagal Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punktą. Veikiau reikia preziumuoti, kad biometriniams ir genetiniams duomenims tvarkyti būtini svaresni įrodymai nei tie, kurie yra reikalingi asmeniui pareikšti oficialų kaltinimą – tiek, kiek šiuo kaltinimu siekiama informuoti asmenį apie įtarimo jo atžvilgiu momentus, suteikiant jam galimybę gintis.
- 31 Be to, pagal ZMVR 68 straipsnį tik prokuroras (arba tyrimą atliekanti institucija – tyrėjas, tyrimą atliekantis policininkas) gali įvertinti, ar iš tikrųjų yra įrodymų („yra pakankamai įrodymų“ pagal NPK 219 straipsnį ir „yra rimtų priežasčių

manyti“ pagal Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punktą). Teismas šios galimybės neturi. Tai reiškia, kad pagal ZMVR 68 straipsnį teismui pakanka konstatuoti, jog asmeniui buvo pareikštas oficialus kaltinimas tyčine viešojo kaltinimo veika. Teismas neturi teisės įvertinti, ar šiam kaltinimui pagrįsti yra (pakankamai arba svarių) įrodymų; jis taip pat neturi faktinės galimybės atlikti šį vertinimą, nes faktiškai neturi prieigos prie bylos dokumentų – juk tėra gavęs nurodymo, kuriuo asmeniui pareikštas oficialus kaltinimas, fotokopiją ir šio asmens pareiškimą dėl nesutikimo, kad būtų renkami duomenys.

- 32 Teismo užduotis – įsitikinus, kad asmeniui buvo pareikštas oficialus kaltinimas tyčine viešojo kaltinimo veika ir šis asmuo atsisakė savanoriškai pateikti biometrinius ir genetinius duomenis (leisti jį nufotografuoti, paimti jo pirštų atspaudus ir DNR mėginį), nurodyti šiuos veiksmus atlikti priverstinai.
- 33 Dėl to kyla klausimas, ar nacionalinis standartas pagal NPK 219 straipsnio 1 dalį, t. y. „yra pakankamai įrodymų“, atitinka standartą pagal Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punktą, t. y. „yra rimtų priežasčių manyti, kad jie padarė nusikalstamą veiką“.
- 34 Dėl to taip pat kyla klausimas, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas laikytųsi Chartijos 47 ir 48 straipsnių reikalavimų, jei jis priimtų sprendimą dėl prašymo pagal NPK 68 straipsnio 5 dalį. Kitaip tariant, kyla klausimas, ar asmeniui, kuris atsisakė savanoriškai pateikti asmens duomenis (leisti padaryti jo fotoportretą, paimti jo pirštų atspaudus ir DNR mėginį), taikoma pagal Chartijos 47 straipsnį reikalaujama apsauga, kurios išraiška yra veiksminga teisinė gynyba teisme; taip pat kyla klausimas, ar tebetaikoma nekaltumo prezumpcija pagal Chartijos 48 straipsnį. Šie klausimai teikiami dėl to, kad teismas neturi bylos dokumentų ir negali atlikti vertinimo, ar „yra pakankamai įrodymų“ pagal NPK 219 straipsnį ir ar „yra rimtų priežasčių manyti“ pagal Direktyvos 2016/680 6 straipsnio a punktą.

Dėl ketvirtojo klausimo

- 35 Pagal Direktyvos 2016/680 4 straipsnio 1 dalies b punktą asmens duomenys turi būti renkami konkrečiai nustatytais, aiškiai apibrėžtais ir teisėtais tikslais. 8 straipsnio 2 dalyje paaiškinama, kad valstybės narės teisėje turi būti nurodyti tvarkymo tikslai ir siekiai. 26 konstatuojamosios dalies šeštame sakinyje nustatyta, kad specialieji tikslai, kuriais tvarkomi asmens duomenys, juos renkant turi būti paaiškinti ir nustatyti ir jie turi būti teisėti.
- 36 Direktyvos 2016/680 4 straipsnio 1 dalies c punkte ir 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad renkant asmens duomenis negalima viršyti to, kas yra būtina. Panašiai nustatyta 26 konstatuojamosios dalies aštuntame ir devintame sakiniuose. Konkrečiai dėl biometrinių ir genetinių duomenų Direktyvos 2016/680 10 straipsnyje nustatyta, kad juos tvarkyti leidžiama tik tuomet, kai tai „tikrai būtina“.

- 37 Iš šių nuostatų matyti, kad nacionalinėje teisėje turi būti nustatytas reikalavimas prieš renkant biometrinius ir genetinius duomenis, t. y. prieš darant fotoportretą, imant pirštų atspaudus ir DNR mėginį, atlikti tam tikrą vertinimą. Jame turi būti atsakoma tiek į klausimą, ar duomenų rinkimas reikalingas, tiek į klausimą, ar jis turi apimti visus šiuos veiksmus. Pagal ZMVR 68 straipsnį policijoje priverstinai registruojami visi be išimties asmenys, kaltinami tyčine viešojo kaltinimo veika, ir taip pat priverstinai taikomos visos trys asmens duomenų rinkimo rūšys – fotoportreto darymas, pirštų atspaudų ir DNR mėginio ėmimas.
- 38 Nurodyti tik bendrieji tokio tvarkymo tikslai – informacinės veiklos vykdymas (ZMVR 18 straipsnio 1 dalis ir 20 straipsnio 1 dalis), kad vidaus reikalų ministerija galėtų vykdyti savo veiklą (25 straipsnio 1 dalis, aiškinama kartu su 6 straipsniu), įskaitant nacionalinio saugumo užtikrinimą, kovą su nusikalstamumu ir viešosios tvarkos užtikrinimą. Pagal įstatymą nereikalaujama konstatuoti, kad yra konkretus būtinumas rinkti biometrinius ir genetinius duomenis. Pagal įstatymą nereikalaujama įvertinti, ar reikalingi visi šie duomenys, ar pakaktų dalies jų.
- 39 Iš Direktyvos 2016/680 10 straipsnio matyti, kad biometrinių ir genetinių duomenų rinkimas turi būti išimtinis atvejis, leidžiamas tinkamai pagrindus būtinumą, nes šioje nuostatoje nurodyta, kad tai turi būti „tikrai būtina“. Nacionaliniame įstatyme preziumuojama, kad šių duomenų rinkimas yra bendroji taisyklė, taikoma visiems asmenims, kaltinamiems tyčine viešojo kaltinimo veika.
- 40 Taigi kyla klausimas, ar šios sąlygos – būti kaltinamam tyčine viešojo kaltinimo veika – pakanka laikyti, kad Direktyvos 2016/680 10 straipsnyje, 4 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose ir 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti reikalavimai yra įvykdyti.